



شناسنامه شاخص‌های عدالت جنسیتی



معاونت ریاست جمهوری
فرمانروایان و خانواده

دولت سیزدهم
تابستان ۱۴۰۳



معاونت ریاست جمهوری
در امور زنان و خانواده

شناسنامه شاخص های عدالت

جنسیت

(دانشورسازی و مصورسازی شده در سامانه معاونت زنان و خانواده ریاست جمهوری)

تهیه شده در:

معاونت برنامه ریزی و هماهنگی

معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری



معاونت ریاست جمهوری
در امور زنان و خانواده

شناسنامه شاخص های عدالت جنسیتی

نام اثر:	معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری
منتشره:	دکتر زهرا رضائی قهرودی (دانشیار گروه آمار، دانشگاه تهران)
تالیف و گردآوری:	معاونت برنامه ریزی و هماهنگی
تهیه شده تحت نظارت:	معاون برنامه ریزی و هماهنگی
طراح جلد و صفحه آرا:	دفتر فنی دانش
چاپ و صحافی:	اول
نوبت چاپ:	۱۰ نسخه
شمارگان:	تابستان ۱۴۰۳
سال نشر:	۰۲۱-۸۸۰۴۸۹۳۴
شماره تماس معاونت:	تهران، خیابان استاد نجات‌اللهی، بعد از چهارراه سپند، پلاک ۱۶۲
آدرس:	women@iripo.ir
پست الکترونیک:	https://women.gov.ir
نشانی پرتال:	

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری محفوظ است.



يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاهُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ (حجرات: ۱۳)

به نام آنکه فارغ از رنگ و جنس، تقوا را محک انسانیت قرارداد.

لیک: اورتانیت جان و ابایک نیست

روح و ابایم روزن اش ————— راک نیست

از هونف و زمذگ ————— روبرتر است

این نه آن جان است کز خشک و تر است

(مثنوی: ۶۸۷-۶۸۶)

تقدیم بہ:

جہادگر تبیین عدالت علوی و تداوم بخش نہضت حسینے
حضرت زینب کبری (سلام اللہ علیہا)

ورٹیس جمہور شہید آیت اللہ سید ابراہیم رئیسی

سپاس از:

ہمہ صاحبان انگیزہ، اندیشہ و مناصب خدمت کہ
تمہیدات این اثر از شمنند را فراہم نمودند...



اینکه شعار «برابری جنسیتی» به طور مطلق میدهند، غلط است. برابری جنسیتی در همه جا [معتبر] نیست؛ در یک جاهایی بله، برابری هست، اما در یک جاهایی هم برابری نیست، و نمیتواند باشد. آنچه درست است «عدالت جنسیتی» است؛ «عدالت جنسیتی» در همه جا معتبر است. «عدالت» یعنی هر چیزی را در جای خود قرار دادن. ساخت روحی زن، ساخت جسمی زن، ساخت عواطفی زن، اقتضای یک مسائلی را میکند. فرزندآوری، فرزندداری و دامان پرورش فرزند، کار زن است؛ از مرد این کار بر نمی آید، و خدای متعال او را برای این کار خلق نکرده؛ او برای یک کار دیگر است؛ کار بیرون خانه، کار [رفع] مشکلات خانه. اما در حقوق خانوادگی یکسانند: *و لَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ* (۱۶) یعنی همان قدر که مرد در خانواده حق دارد، زن همان اندازه در خانواده حق دارد؛ این آیهی قرآن است. پس در حقوق خانوادگی یکسان، اما در وظایف خانوادگی نه. البته یک چیزهایی هست که بایستی در مورد زن بیشتر رعایت بشود (بیانات در دیدار با

اقتشار بانوان ۱۴۰۲/۱۰/۰۶)



عدالت جنسیتی باید مورد توجه باشد؛ بانوان نقش بسیار مهمی در تولیدات ... دارند، از حضور در شالینزارها و باغها تا حوزه‌های فرهنگی و اجتماعی نقش بانوان برجسته است و هر جا بانوان را در محاسباتمان ندیدیم جامعه زیان کرد. (پیام رییس جمهور در شورای اداری استان مازندران).

عدالت جنسیتی و توجه به حقوق زنان در جمهوری اسلامی ایران در دنیا کم نظیر است و حضور چشمگیر زنان و دختران ایرانی در عرصه‌های مختلف علمی، ورزشی، اجتماعی و فرهنگی از مصادیق آن ببه شمار می آید (دیدار با گوتهش دبیر سازمان ملل متحد در سفر به نیویورک).



لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ

(سوره حدید: ۲۵)

از آنجا که عدالت یکی از اهداف مهم انبیاست و خداوند انسانها را از زن و مرد و اقوام و قبایل آفریده است، فرموده است که احدی بر دیگری به جز با ملاک تقوا برتری ندارد و با توجه به معنی عدالت که فاصله با برابری دارد و در واقع قراردادن هر چیز به جای خود و ادا کردن حق هر صاحب حقی است، توجه به شرایط و اقتضائات و نیازمندیهای متفاوت آنها، ضرورت پرداختن به عدالت جنسیتی و دیدن تفاوتها در برنامه ریزی و حمایت ویژه از کسانی که به خاطر تفاوتها و مسئولیت‌های چندبعدی باید مورد توجه ویژه قرار گیرند، بر کسی پوشیده نیست و برای رسیدن به چنین عدالتی نیازمند داده‌های صحیح آمار متقن و اطلاعات روز آمد و کافی هستیم؛ امری که از یک سو ما را برای برنامه ریزی و نگرش صحیح‌ها متمکن می‌سازد و از سوی دیگر از بسیاری از شائبه‌ها و شبهاتی که می‌تواند احساس ظلم و بی‌عدالتی را در جامعه رواج دهد و اعتماد عمومی سرمایه اجتماعی را مخدوش سازد، جلوگیری کند.

فهرست مطالب

پیش‌گفتار	ز
فصل اول: شاخص‌های عدالت جنسیتی در وزارت آموزش و پرورش	۱
فصل دوم: شاخص‌های عدالت جنسیتی در مرکز آمار ایران	۲۱
فصل سوم: شاخص‌های عدالت جنسیتی در وزارت کشور	۶۳
فصل چهارم: شاخص‌های عدالت جنسیتی در سازمان ثبت احوال	۷۹
فصل پنجم: شاخص‌های عدالت جنسیتی در کمیته امداد امام خمینی ^(ه)	۸۵
فصل ششم: شاخص‌های عدالت جنسیتی در سازمان بهزیستی کشور	۹۰
فصل هفتم: شاخص‌های عدالت جنسیتی در وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری	۹۶
فصل هشتم: شاخص‌های عدالت جنسیتی در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۱۳۵
فصل نهم: شاخص‌های عدالت جنسیتی در سازمان اداری-استخدامی	۱۴۷
فصل دهم: شاخص‌های عدالت جنسیتی در قوه قضائیه	۱۵۱
فصل یازدهم: شاخص‌های عدالت جنسیتی در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۱۵۸
فصل دوازدهم: شاخص‌های عدالت جنسیتی در وزارت ورزش و جوانان	۱۶۸
فصل سیزدهم: شاخص‌های عدالت جنسیتی در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	۱۸۷
فصل چهاردهم: شاخص‌های عدالت جنسیتی در بیمه مرکزی	۱۹۸
فصل پانزدهم: شاخص‌های عدالت جنسیتی در وزارت میراث فرهنگی و گردشگری	۲۰۲
فصل شانزدهم: شاخص‌های عدالت جنسیتی در بانک مرکزی	۲۰۹
فصل هفدهم: شاخص‌های عدالت جنسیتی در وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	۲۱۷

- فصل هجدهم: شاخص‌های عدالت جنسیتی در وزارت جهاد کشاورزی ۲۲۱
- فصل نوزدهم: شاخص‌های عدالت جنسیتی در نیروی انتظامی ج.ا.ا ۲۲۷
- فصل بیستم: شاخص‌های عدالت جنسیتی در وزارت اقتصاد و دارایی ۲۲۹
- فصل بیست و یکم: شاخص‌های عدالت جنسیتی در وزارت صنعت، معدن و تجارت ۲۳۶
- فصل بیست و دوم: شاخص‌های عدالت جنسیتی در موسسه استنادی و پایش علم و فناوری جهان اسلام . ۲۴۸

آدرس: تهران، خیابان استاد نجات‌اللهی بعد از چهارراه سپند پلاک ۱۶۲
پست الکترونیک women@iripo.ir
تلفن: ۸۸۸۰۵۵۹۹

